

VESTERÅLSKRAFT PRODUKSJON AS
Postboks 103
8401 SORTLAND

Vår dato: 07.11.2022

Vår ref.: 202204117-14 Oppgis ved henvendelse

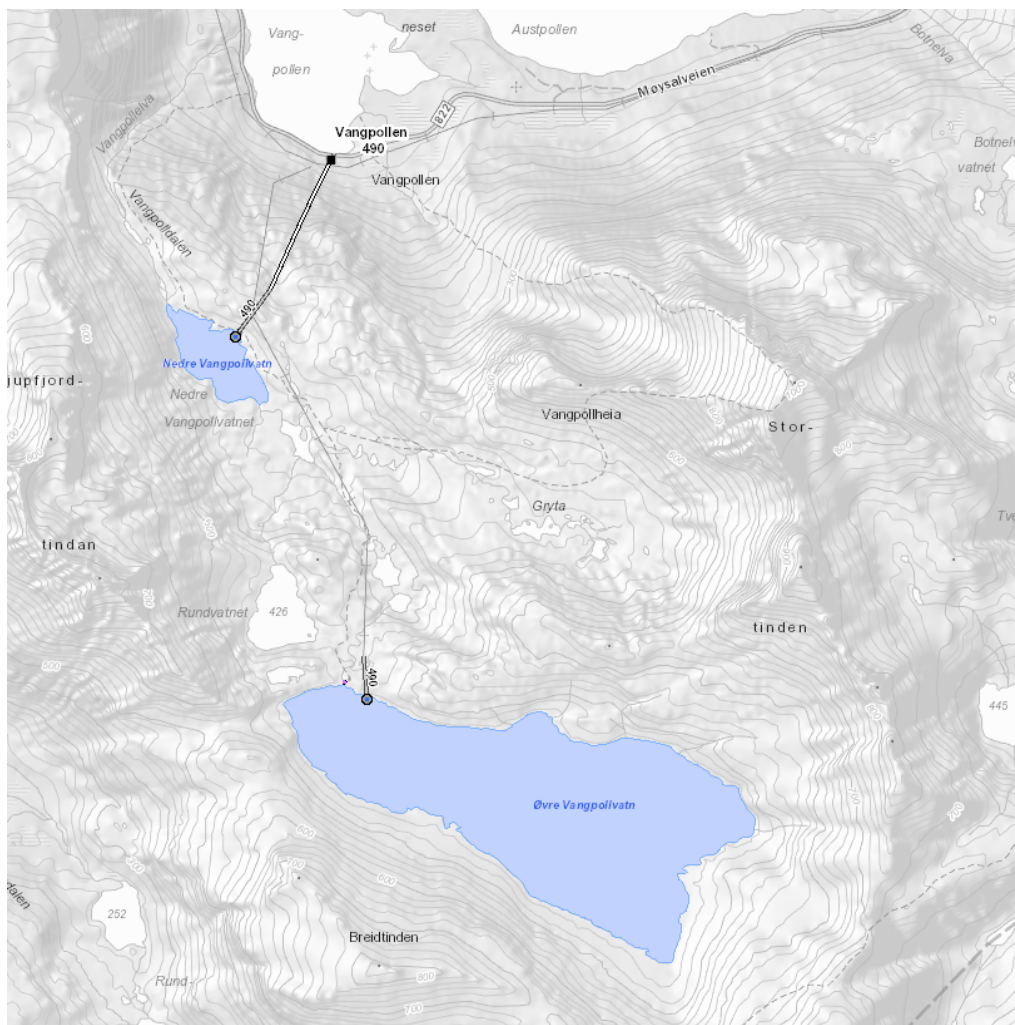
Deres ref.:

Vannuttak fra Vangpollen kraftverk til landbasert oppdrett i Sortland kommune – tiltaket er vurdert som konsesjonsfritt

NVE har mottatt et brev fra Vesterålskraft, datert 15.6.2021, med anmodning om konsesjonspliktavurdering for vannuttak fra Vangpollen kraftverk. NVE skal på bakgrunn av fremlagte opplysninger avgjøre om utbyggingen medfører skader eller ulemper for allmenne interesser i en slik grad at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Eksisterende anlegg og konsesjonsforhold

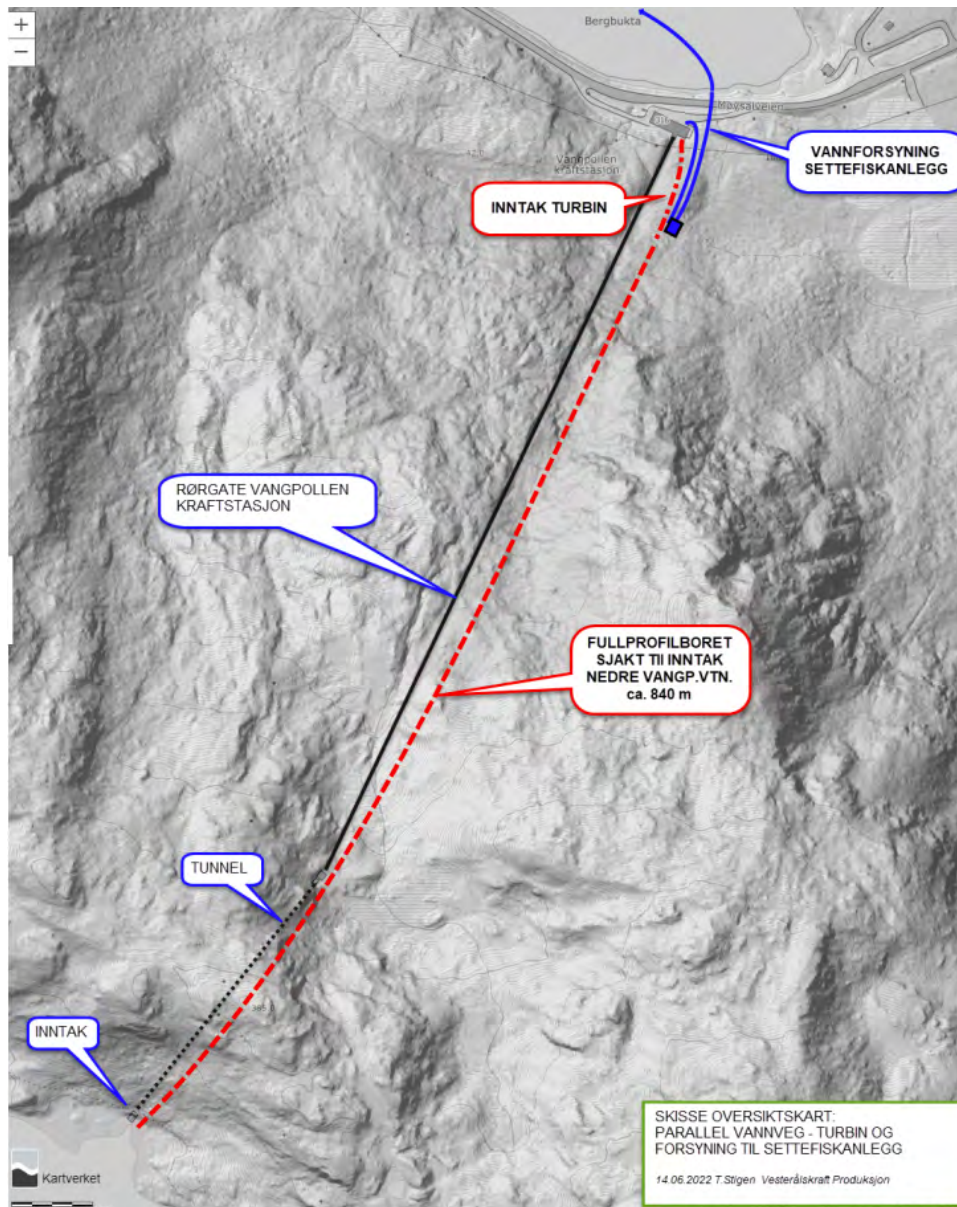
Vesterålskraft Produksjon fikk tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til regulering av Vangpollenelva ved kongelig resolusjon av 19. mai 1995. Tillatelsen innebærer regulering av Øvre Vangpollvatnet med 15 meter, ved senkning, og Nedre Vangpollvatnet med 4,1 meter, derav 3 meter oppdemming og 1,1 meter senkning. Dette utgjør magasiner på hhv 12 millioner m³ og 0,3 millioner m³. Magasinkapasiteten i øvre Vangpollvatn benyttes til å samle vann til vinterproduksjon. Dette for å ha kontinuerlig vannstrøm i rørgata for å unngå frysing. I tillegg er verdien på vannet høyest om vinteren, både økonomisk og beredskapsmessig. Vangpollen kraftverk har en installasjon på 3,5 MW og gjennomsnittlig kraftproduksjon er beregnet til rund 12,1 GWh årlig.

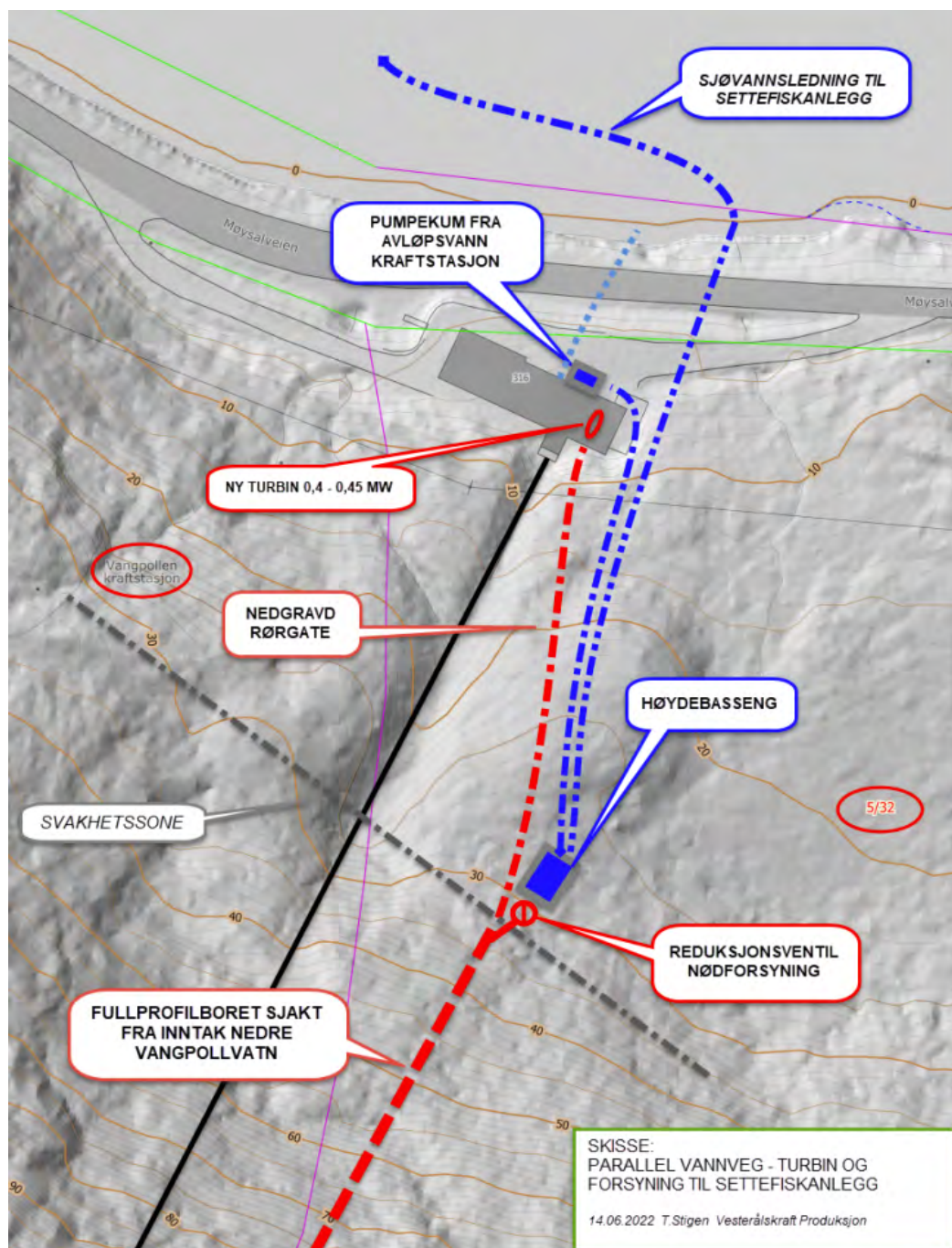
Figur 1: Eksisterende vassdragsanlegg. (figur hentet fra Vesterålskrafts anmodning til konsesjonsplikt).

Tiltaket

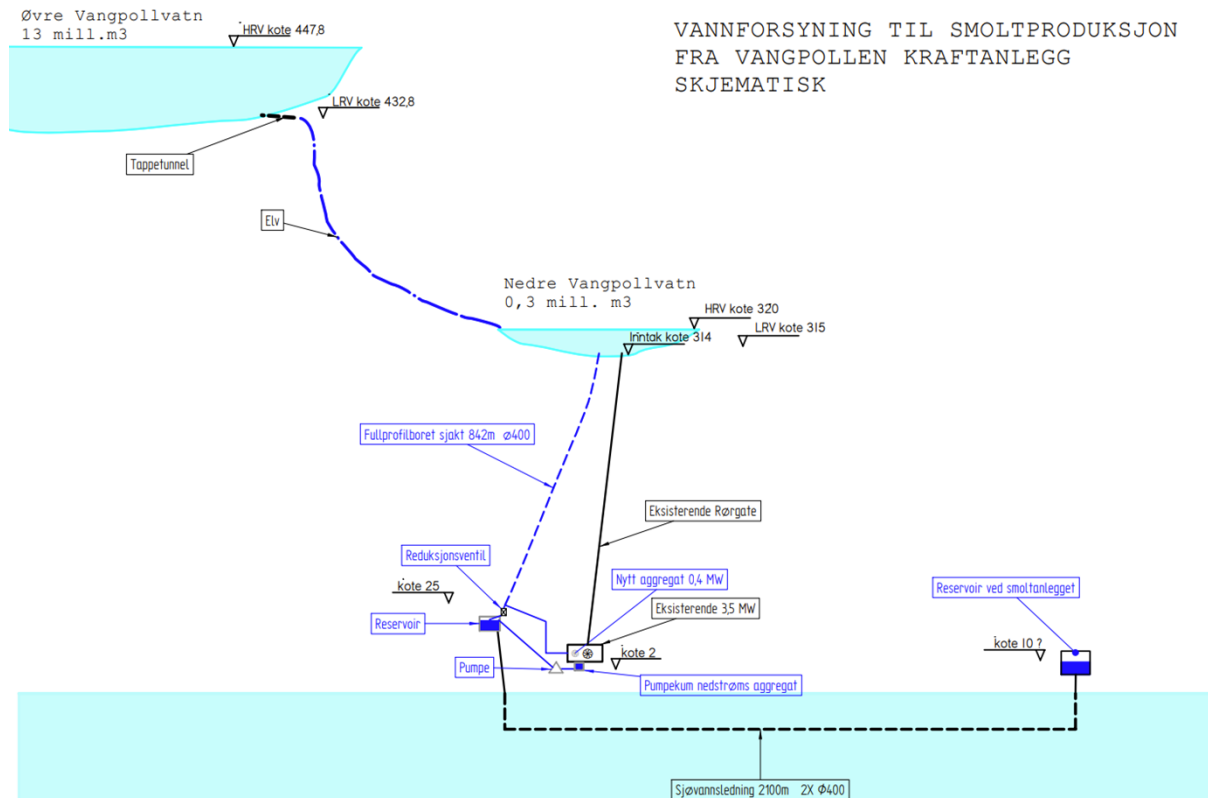
Holmøy Settefisk og Vesterålskraft Produksjon har blitt enige om at noe av vannet som renner til Vangpollen kraftverk kan benyttes til et nytt planlagt settefiskanlegg. Vannbehovet til oppdrettsanlegget er beregnet til inntil 10 m³/min (ca. 167 l/s). I hovedsak skal vannet hentes nedstrøms eksisterende aggregat. For å sikre at settefiskanlegget har tilgang på vann til enhver tid, er det nødvendig å etablere en egen separat vannvei opp til Nedre Vangpollvatn (se figur 2). Vannveien etableres med fullprofilboret sjakt parallelt med dagens rørgate og føres inn i eksisterende kraftstasjon. Ved strømutfall vil reserveløsningen være å ta vann direkte fra sjakten etter en reduksjonsventil. Ifølge Vesterålskraft er nettutfall sjeldne og kortvarig, rundt 10 timer i året. Vann tatt direkte fra magasinet vil utgjøre mindre enn 10.000 kWh/år i tapt produksjon. For å hente inn den tapte kraftproduksjonen etableres et nytt mindre aggregat på ca. 0,45 MW i stasjonen, i tillegg til det eksisterende aggregatet (se figur 3 og 4). Ved etablering av et mindre aggregat vil det i lavlastperioder bli produsert energi på en høyere virkningsgrad. Dette vil kompensere for det beskjedne tapet kortvarige strømutfall medfører.

Figur 2: Oversikt gammel rørgate sammen med ny planlagt vannvei i fjell. (figur hentet fra Vesterålskrafts anmodning til konsesjonsplikt).

Figur 3: Teknisk skisse ved kraftstasjon (figur hentet fra Vesterålskrafts anmodning til konsesjonsplikt).

Figur 4: Oversikt hele vassdragsanlegget inkludert endringene (figur hentet fra Vesterålskrafts anmodning til konsesjonsplikt).

Høring

Planene ble sendt på begrenset høring til Sortland kommune, Nordland fylkeskommune og Statsforvalteren i Nordland, med høringsfrist 1.9.2022. NVE har mottatt følgende uttalelser. NVE har forkortet uttalelsene og fullstendig uttalelse finnes på nve.no:

Statsforvalteren i Nordland (202204117-10) mener at tiltaket ikke vil føre til skader eller ulemper av nevneverdig betydning så lenge uttaket skal skje innenfor eksisterende reguleringsregime, og at anleggsarbeidene legges utenom perioder for flytting av rein.

Nordland fylkeskommune (202204117-13) kan ikke se at det planlagte vannuttaket vil føre til skader eller ulemper av betydning for allmenne interesser. De mener også at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til å fatte vedtak i saken.

Tromsø Museum (202204117) har ingen merknader til søknaden, men gjør oppmerksom på varslingsplikten ved funn av automatisk vernet kulturminner eller andre funn av kulturhistorisk betydning.

NVEs vurdering

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget uten å ha konsesjon. Dette følger av vannressursloven § 8.

Det er nye negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som skal vurderes, og det er kun skade eller ulempe, altså negative virkninger, som er relevant. Hovedsakelig er det virkninger i selve vannstrengen som skal tas i betraktning.

Kunnskapsgrunnlag

NVE har mottatt informasjon gjennom anmodning om konsesjonspliktavurdering. NVE har også gjort egne søk i artskart og naturbase 21.9.2022. Sammen med mottatte høringsuttalelser, kjent kunnskap og vår egen erfaring mener vi kunnskapsgrunnlaget om tiltakets virkninger er tilfredsstillende, tatt i betraktning tiltakets omfang og risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 ikke er relevant i denne saken.

Mulige skader og ulemper for allmenne interesser

Det er få kjente allmenne interesser knyttet til Vangpollenvassdraget. Ingen av høringspartene er imot tiltaket, men Statsforvalteren forutsetter at anleggsarbeidene legges utenom perioder for flytting av rein.

I og med at ny vannvei skal gå i fjell vil det bli få nye inngrep som vil ha noe særlig påvirkning på landskapet. Påhogget til borettunnel skal skje like ovenfor eksisterende kraftstasjon (se figur 5).

Figur 5: Bildet viser sted for påhugget til borehullet.

NVE vil påpeke at konsesjonen til Vangpollen kraftverk er gitt etter vassdragsreguleringsloven og dermed til kraftproduksjon. Hovedhensikten med konsesjonen er derfor kraftproduksjon og NVE har derfor fokus på dette i vår vurdering. I og med at det vil etableres en ny mindre turbin i kraftstasjonen i tillegg til den gamle, vil det ikke bli noe krafttap som følge av endringen.

På bakgrunn av at selskapet skal holde seg innenfor gitte rammer i konsesjonen, kan ikke NVE se at det er behov for å endre reguleringskonsesjonen eller søke ny konsesjon etter vannressursloven. NVE gjør videre oppmerksom på at det ved en privatrettslig avtale vil være Vesterålskraft Energi, som eier av konsesjonen, som er ansvarlig for å disponere

vannressursen på en god måte, samt å holde seg innenfor rammene i eksisterende reguleringskonsesjon.

Naturmangfoldloven

Vi mener at våre vurderinger er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven, jf. §§ 8 - 12. Tiltaket er etter vårt syn ikke i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. §§ 4 og 5.

Vannforskriften

Det planlagte tiltaket berører vannforekomst 178-55-R nedre del av Vangpollenelva. Vannforekomsten er registrert som sterkt modifisert med dårlig økologisk tilstand. Det er vurdert at det vil være uforholdsmessig kostnadskrevenende å nå miljømålet og derfor er vannforekomsten registrert med unntaket § 10.

Lengre opp i vassdraget ligger vannforekomst 178-47451-L Nedre Vangpollvatnet og 178-1203-L Øvre Vangpollvatnet. Elva mellom disse to vannene er vannforekomst 178-56-R. Alle disse er definert som sterkt modifisert og registrert med miljømålet godt økologisk potensial, der miljømålet er registrert til å skulle nås innen 2027.

Etter vår vurdering vil ikke det planlagte tiltaket medføre endring av økologisk potensial i vannforekomstene. Det er dermed ikke relevant med en vurdering etter vannforskriften § 12.

Konklusjon

Samlet sett vurderer vi at det planlagte vannuttaket ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser av et slikt omfang at det utløser behov for egen konsesjon etter vannressursloven.

Vannuttak til landbasert oppdrett fra Vangpollen kraftverk er ikke konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8.

Vedtaket er gjort med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000

NVEs konklusjon forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte opplysninger i brev datert 15.6.2021. Dersom planene endres, må NVE vurdere konsesjonsplikt på nytt.

Vi gjør oppmerksom på at iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Dette vedtaket har en gyldighet på fem år. Dersom byggearbeidene ikke har startet før det har gått 5 år må saken legges frem for NVE for ny vurdering.

Selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig, gjelder vannressurslovens alminnelige regler om vassdrag. NVE henviser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

NVE vil bemerke at rørledningen fra høydebassenget ovenfor Vangpollen kraftstasjon fram til settefiskanlegget, vil være Holmøy Settefisk sitt ansvar, og det må derfor innhentes godkjenninger fra kommunen etter Plan- og bygningsloven og ev. annet lovverk for legging av den delen av vannveien.

Videre oppfølging

Dette vedtaket gir ikke tillatelse til bygging, detaljerte planer for bygging må først godkjennes av NVE.

I medhold av vilkårene i gjeldende konsesjon kan NVE følge opp planlegging, bygging og drift av anlegget. Detaljplan for tiltaket vil bli sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn før den skal godkjennes av NVE. Dersom nye områder skal tas i bruk må tiltakshaver være forberedt på å gi en konsekvensvurdering av dette, slik at detaljplanene inneholder de nødvendige opplysninger.

Tiltakshaver bes kontakte NVEs miljøtilsyn på regionkontoret i Narvik for å avklare forhold rundt godkjenning av detaljplanene.

Idriftsettelse av kraftverk skal meldes inn på skjema som finnes på <https://www.altinn.no/skjemaoversikt/norges-vassdrags--og-energidirektorat-nve/Melding-om-idriftsettelse-nye-vannkraftverk-eller-opprustings--og-utvidelsestiltak-i-eksisterende-kraftverk/>. Dette gjelder også opprusting og utvidelse av eksisterende anlegg.

Det må søkes om klassifisering av vannveier etter damsikkerhetsforskriften. Informasjon og skjema for klassifisering finnes på våre nettsider www.nve.no.

Tiltakshaver må selv avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Forholdet til annet lovverk

NVE forutsetter at krav som følger av forurensningsloven etterleves ved etablering av nytt vannuttak. Eventuelle uavklarte forhold tas opp direkte med Statsforvalteren i Nordland.

Dersom nye arealer tas i bruk må forholdet til kulturminneloven avklares med Nordland fylkeskommune og Sametinget.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til nve@nve.no.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

VESTERÅLSKRAFT PRODUKSJON AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Nordland fylkeskommune

Sortland kommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.